

**Bérelt vonalak minimális készlete kiskereskedelmi piacról
az 1. piacelemzési körben hozott határozat rövid összefoglalása**

A határozat száma: DH-664-148/2005. (2005.06.01.)

I. A vizsgált piac megnevezése, a piac meghatározása

A piacmeghatározás során a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: **Tanács**) az Európai Bizottság 2003/311/EC sz. 2003. február 11-én megjelent Ajánlása (a továbbiakban: **Ajánlás**) Mellékletében 7. számmal jelölt, a címben szereplő piacot elemezte. A piacmeghatározás során a Tanács meghatározta a szolgáltatások pontos tartalmát, a piac megnevezését és a jogszabályokban meghatározott fogalmakat alapul véve.

A Tanács megállapította, hogy a vizsgált piacon a bejelentett szolgáltatás alapvető jellemzői az alábbiak:

- a) Az Eht 188. § 8. pontja kimondja, hogy a bérelt vonal „azon elektronikus hírközlő eszközök összessége, amelyek a hálózati végpontok között transzparens átviteli kapacitást biztosítanak, de nem tartalmazzák a felhasználó által vezérelhető kapcsoló funkciókat”. A definíció alapján a Tanács minden olyan elektronikus hírközlő eszközt bérelt vonalnak tekint, mely két pont között transzparens átviteli kapacitást biztosít, és nem tartalmaz felhasználó által vezérelhető kapcsoló vagy útválasztó funkciót.
- b) A kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatást a szolgáltató két hálózati végpont között nyújtja az előfizető részére. A bérelt vonali szolgáltatás nyújtásához tehát a két hálózati végpontot – például az előfizető két telephelyét – köti össze egy bérelt vonallal.
- c) A „Bérelt vonalak minimális készletének kiskereskedelmi piaca” (7. piac) a kiskereskedelmi bérelt vonali piaci tranzakcióknak egy meghatározott körére vonatkozik. A meghatározott kör a bérelt vonal típusával (analóg, digitális), speciális jellemzőjével (beszédátvitel, zenei átvitel, strukturálatlan, strukturált átvitel stb.), valamint sáv szélességével adható meg. A bérelt vonali szolgáltatások minimális készletébe tartozó bérelt vonalak átviteli kapacitásáról és műszaki feltételeiről az Eht. 110. § (2) pontja értelmében a Tanács jelen piacelemzési határozatában rendelkezhet.

A Tanács megvizsgálta, hogy vannak-e olyan, a nemzeti sajátosságok által indokolt esetek, amelyek miatt az Ajánlásban meghatározott tárgyi piactól való eltérés válhat szükségessé. A Tanács nem tartotta indokoltnak az Ajánlástól való eltérést.

A Tanács a kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatások piacának azonosításakor, a **kiskereskedelmi** szinten lehetséges **keresleti helyettesítés** vizsgálata során az alábbi szolgáltatások helyettesítési hatását vizsgálta:

- a nemzetközi bérelt vonali szolgáltatás a vizsgált kiskereskedelmi piachoz tartozik-e;
- az eltérő sáv szélességű bérelt vonalak azonos kiskereskedelmi piachoz tartoznak-e;
- az analóg és a digitális bérelt vonali szolgáltatások azonos kiskereskedelmi piacot alkotnak-e;
- a bérelt vonali szolgáltatások és az egyéb, alábbiakban felsorolt adatátviteli szolgáltatások azonos kiskereskedelmi piachoz tartoznak-e:
 - VPN (Virtual Private Network), virtuális magánhálózat;
 - IP-VPN (IP Virtual Private Network), virtuális magánhálózat IP (Internet Protocol) alapon;

- o ATM alapú átviteli szolgáltatás (Asynchronous Transfer Mode), aszinkron átviteli mód alapú átviteli szolgáltatás;
- o Frame Relay (kerettovábbító) alapú átviteli szolgáltatás;
- o Ethernet alapú átviteli szolgáltatás;
- o Bérelt vonalon nyújtott Internet-szolgáltatás.

A Tanács a kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatások piacának azonosításakor, a **kiskereskedelmi** szinten lehetséges **kínálati helyettesítés** vizsgálata során azt vizsgálta, hogy mi a valószínűsége annak, hogy a kérdéses piacon jelenleg nem működő (a piacra belépéshez részben alkalmas infrastruktúrával rendelkező) vállalkozások belépnek a piacra. A Tanács a következő két szolgáltató típust vizsgálta:

- nemzetközi bérelt vonali szolgáltatók;
- új, alacsony sávszélességű (2 Mbit/s és az alatti sávszélességű, jellemzően rézérpáras) bérelt vonali szolgáltató lehetséges piacra lépése;
- analóg és digitális bérelt vonalak vizsgálata.

A piacmeghatározás során a Tanács az IHM rendeletben meghatározott, 7. számmal jelölt kiskereskedelmi piac, nevezetesen a „Bérelt vonalak minimális készlete” piac vizsgálatából indult ki. A Tanács a szolgáltatási piac vizsgálata során megállapította, hogy nincsenek olyan keresleti vagy kínálati helyettesítési lehetőségek, amelyek a vizsgálat piac szélesítését indokolták volna.

A Tanács megállapította, hogy a bérelt vonalak kiskereskedelmi piacába az analóg és 2 Mbit/s vagy annál kisebb sávszélességű kiskereskedelmi digitális bérelt vonalak tartoznak.

A Tanács a piac **földrajzi kiterjedését** a homogén versenyfeltételek megléte alapján határozza meg. A Tanács a rendelkezésére álló adatok alapján megállapította, hogy a kiskereskedelmi bérelt vonalak földrajzi piaca Magyarország teljes területe.

A szolgáltatási és földrajzi piacok vizsgálata után a Tanács egy piacot határozott meg, amely a „Bérelt vonalak minimális készlete a Magyar Köztársaság területén” elnevezésű kiskereskedelmi piac.

II. Érintett piac vizsgálata

A piac meghatározása után a Tanács megvizsgálta, hogy a meghatározott piac ex ante szabályozási szempontból érintettnek tekinthető-e. A piac szabályozási szempontból való érintettségét a Bizottság három feltétel vizsgálatával állapította meg. Ezek a következők:

1. Magas és nem átmeneti belépési korlátok létezése a piacon
2. Hatékony versenyhez való közeledés
3. A versenyjog (ex post) alkalmazásának elégtelensége

A Tanács megállapította, hogy a bérelt vonalak minimális készletének kiskereskedelmi piacon a piacra lépési korlátok közül alapvetően a strukturális korlátok befolyásolják hátrányosan a később piacra lépő cégek piaci lehetőségeit. Különösen így van ez az alacsony (2 Mbit/s-nál nem nagyobb) sávszélességű bérelt vonalas infrastruktúra kiépítésénél, amely tipikusan a réz ér páras hálózat duplikálását jelentené, annak jelentős beruházási igényével.

A kiskereskedelmi piac hatékony versenyhez való közeledését vizsgálva a Tanács megállapította, hogy a piacon nem érvényesül olyan hatás, amelynek eredményeként a piac a hatékony verseny állapotához közeledne.

A versenyjogi eszközök alkalmazásának elégségességét vizsgálva a Tanács megállapította, hogy a versenyjog általános szabályai mellett szükség van az ex ante szabályozásra is. Ennek fő okai a következők:

- a piaci torzulás korrigálásához szükséges beavatkozás feltételeinek azonosítása, illetve meglétének ellenőrzése összetett, bonyolult feladat (pl. részletes, szabályozói célú számviteli kimutatások, költségvizsgálatok, műszaki szempontokat is magukba foglaló feltételek ellenőrzése stb.),
- ismétlődő és/vagy időigényes beavatkozások (vizsgálatok) elkerülhetetlenek,
- a jogbiztonság megteremtése kiemelkedő jelentőségű.

Fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a vizsgált piac tekintetében az Európai Bizottság által használt ex ante szabályozást megalapozó 3 kritérium mindegyike teljesül, ezért az azonosított piac érintett piacnak tekintendő szabályozási szempontból, így **szükséges a piacelemzés elvégzése, és szükség esetén JPE szolgáltatók kijelölése.**

III. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása

A Bizottság Tájékoztatójában (Guidelines) az erőfölény megállapítására alkalmazott kritériumokat a Tanács egyenként megvizsgálta, és ezek közül a következő kritériumok vizsgálatát tekintette kiemelkedően jelentősnek a döntés meghozatala során:

- piaci részesedés,
- a potenciális verseny hiánya, a terjeszkedés akadályai,
- ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett,
- a vállalkozás mérete.

A Tanács a piaci részesedés vizsgálata alapján megállapította hogy a piac legnagyobb szolgáltatója – a Matáv Rt. – olyan mértékű piaci részesedéssel rendelkezik, amely nagy valószínűséggel gazdasági erőfölényes helyzetet biztosít számára.

A piaci részesedés és a többi kritérium együttes vizsgálata alapján a Tanács piacelemzés eredményeként megállapította, hogy a „Bérelt vonalak minimális készlete a Magyar Köztársaság területén” érintett kiskereskedelmi piacon a **Matáv Rt. jelentős piaci erővel rendelkezik.**

IV. Kötelezettségek kirovása

A Tanács megvizsgálta az érintett piacon érvényesülő jelentős piaci erő hatásait, azonosította a fennálló és potenciális versenyproblémákat, értékelte a rendelkezésre álló szabályozói eszközöket és kiválasztotta a feltárt versenyproblémának megfelelő (tehát indokolt) és azok súlyának megfelelő (tehát arányos) kötelezettséget. A vizsgálat eredményeként a Tanács **az érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra, mint kötelezett szolgáltatóra vonatkozóan a bérelt vonali szolgáltatások minimális készletének biztosítása kötelezettséget határozta meg, és a minimális készlet elemeiről a határozat rendelkező részének I. mellékletében foglaltaknak megfelelően rendelkezett.**

V. A nemzeti konzultáció során beérkezett GVH és szolgáltatói észrevételek

1. A Gazdasági Versenyhivatal fontosabb észrevételei

A GVH a megküldött észrevételében felhívta a figyelmet a kis- és nagykereskedelmi piacok egymásra épülésének fontosságára, a helyettesítési vizsgálatok lehetséges és szükséges bővítésére, és földrajzi piaci vizsgálatok bővebb átgondolásának szükségességére. Jelezte, hogy a Hugarotel és Pantel adatainak együttes kezelése szükséges.

2. Szolgáltatók és társadalmi szervezetek fontosabb észrevételei

A határozat tervezetéhez a Matáv Rt. adott észrevételeket. A Matáv Rt. a határozat-tervezetnek az érintett piac azonosítására vonatkozó részével lényegében egyetért. Az érintett piacon jelentős piaci erejű szolgáltató azonosítására vonatkozó döntéssel egyetért, bár annak indokolását egyes meghatározott esetekben nem tartja kellően megalapozottnak. A határozat-tervezetnek a kötelezettségek meghatározásáról vonatkozó döntésével egyetért, arra észrevételt nem kívánt tenni.

VI. Az Európai Bizottság észrevételei a notifikáció során

A Bizottság 2005. április 29-én kelt értékelő levelében (Comment Letter) a határozat tervezetére vonatkozóan észrevételt nem tett, a **Bizottság a határozatot notifikálta.**

A Tanács 2005. június 1-jén jóváhagyta a DH-664-148/2008. számú, üzleti titokmentes határozatot.